

OPIS PROJEKTU

Scenariusz zajęć realizowanych w ramach cyklu szkoleniowego „Biblioteka w filmie, film w bibliotece”, nastawionego na edukację medialną i audiowizualną przy wykorzystaniu narzędzi, materiałów i zasobów udostępnianych przez biblioteki, z równoczesnym kształceniem umiejętności poszukiwania, analizowania i syntetyzowania dostępnych treści i informacji. Poniższy scenariusz przedstawia ramowy przebieg zajęć oraz przykładowy dobór materiału do danego zagadnienia. Warto zaznaczyć, iż każdy temat można zrealizować na kilka różnych sposobów, w zależności od rodzaju grupy, ilości uczestników, inwencji prowadzącego.

KRÓTKI OPIS ZAJĘĆ

Jakich bohaterów lubimy najbardziej? Oczywiście tych, których już znamy! A najlepiej znamy tych powracających do nas, regularnie, w seriach filmów i książek. Wśród książkowo-filmowych postaci bijących rekordy popularności, można wymienić chociażby Jamesa Bonda, Harry'ego Pottera czy Sherlocka Holmesa. Ćwiczenia przeprowadzone podczas zajęć polegać będą na stworzeniu biografii znanych bohaterów popkultury. Niech uczestnicy warsztatów cofną się do dnia ich narodzin. Nie został on opisany w żadnej książce? Sprawdźcie w filmie lub też, na podstawie dostępnych informacji, sami wymyślcie, jak mógł wyglądać dzień, w którym przyszedł na świat James Bond. Kolejne zadania polegać będą na wyszukiwaniu najważniejszych faktów i wydarzeń z życia poszczególnych bohaterów, porządkowaniu ich oraz chronologicznym spisaniu w formie mini-biografii, wzbogaconej zdjęciami, wycinkami z gazet, skanami fotosów filmów lub wydrukami stopklatek. Uczniowie zapoznają się także z pojęciami biogramu oraz noty biograficznej i ułożą te dotyczące ich bohaterów. W następnym ćwiczeniu uczestnicy wcielą się w rolę danej postaci i – pisząc w pierwszej osobie – stworzą początkowe zdania autobiografii. Można też zastosować inny wariant, np. opisując poszczególne sytuacje i wydarzenia w formie doniesień prasowych: „Harry Potter przyjęty na elitarną uczelnię”, „James Bond złapany w towarzystwie atrakcyjnej nieznajomej na przyjęciu u Królowej”, itp. Przedstawione zadania nie tylko stanowią wyzwanie dla wyobraźni, lecz także pozwalają wyćwiczyć różne formy wypowiedzi pisemnej oraz umiejętności syntetyzowania wydarzeń i opisywania faktów.

Wszystkie powstające podczas zajęć fragmenty wypowiedzi, powinny zostać utrwalone na dużych arkuszach – notowane, naklejane. Po zakończeniu pracy, każdy uczestnik prezentuje reszcie grupy swoją „mapę życia bohatera” i porównuje ją z arkuszami innych. Kto jakie wydarzenia wybrał? W jaki sposób je opisał?

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ

1,5 h

CEL OGÓLNY ZAJĘĆ

Celem zajęć jest wyćwiczenie różnych pisemnych form ujmowania tych samych wydarzeń, syntetyzowania informacji i streszczania ich własnymi słowami. Warsztaty ćwiczą także umiejętność researchu.

CELE OPERACYJNE**Uczeń:**

- zna nazwiska autorów, którzy powołali do życia bohaterów serii książkowych, przeniesionych następnie na ekrany kinowe
- zna definicję biografii i autobiografii, potrafi wskazać cechy charakterystyczne tego gatunku, zna pojęcia biogramu, noty biograficznej, potrafi stworzyć przykłady tych form
- potrafi w dużej ilości materiału wyszukać konkretne elementy
- potrafi, używając poprawnego i starannego języka, w zwięzły sposób ująć najważniejsze wydarzenia z życia bohatera
- posiada umiejętność syntetyzowania dostępnych informacji

Formy pracy:

- zespołowa
- indywidualna

Metody pracy:

- grupowe wykonywanie ćwiczeń
- indywidualna praca
- prezentacja efektów pracy indywidualnej

Środki dydaktyczne:

- zestawy książek wybranych autorów – Iana Fleminga, Arthura Conan Doyle’a, J. K. Rowling
- przykłady ostatnio wydanych biografii – Władysława Broniewskiego, Wisławy Szymborskiej, rodziny Iwaszkiewiczów, Antoniego Słonimskiego, itp. (patrz STRUKTURA ZAJĘĆ, pkt 5)
- stanowiska komputerowe z dostępem do internetu i drukarką (jeśli czytelnia nie posiada własnych, zajęcia można zorganizować we współpracy ze szkołą/szkolną pracownią informatyczną lub domem kultury)
- materiały papiernicze: kolorowe arkusze papieru, flamastry, nożyczki, klej, itp.
- dvd z wybranymi filmami każdej serii (najlepiej pierwsze części)

STRUKTURA ZAJĘĆ

1. Powitanie, podanie tematu i celu zajęć.

---

2. Prowadzący przywołuje przykłady bohaterów serii książkowo-filmowych (James Bond, Harry Potter, Sherlock Holmes). Uczestnicy dostają pierwsze zadanie: w dostępnych materiałach (filmy i książki z danej serii) mają znaleźć informacje na temat narodzin wybranego bohatera. Kolejne kroki to wypisanie najważniejszych wydarzeń z jego życia. Tym sposobem przechodzą oni do tworzenia biografii, a następnie – pisząc w pierwszej osobie liczby pojedynczej – autobiografii.

---

3. Kolejne ćwiczenia polegają na tworzeniu artykułów prasowych, relacjonujących wydarzenia z życia bohaterów. Każdy uczestnik efekty swojej pracy – fragmenty biografii i autobiografii, wynotowane w punktach wydarzenia, wzbogacone zdjęciami spreparowane wycinki prasowe – powinien utrwać na specjalnie przygotowanym arkuszu. Takie gotowe „mapy życia bohatera” mogą zawiśnąć w czytelni, jak również zostać uwiecznione na zdjęciach i wrzucone na stronę www.sbp.pl/bibliofilm

---

4. Podsumowanie. Prowadzący dokonuje krótkiej charakterystyki biografii jako gatunku – miniprezentacja.
  - biografia – wykształcony w starożytności gatunek, przekaz o życiu i działalności jakiejś osoby o charakterze rozprawy naukowej, popularnonaukowego, literackiego eseju lub panegiryku.
  - rodzaje biografii:
    - opowieść biograficzna
    - powieść biograficzna
    - esej biograficzny
  - zarys historyczny
    - narodziny biografii – starożytność
    - biografia w średniowieczu (pasje, żywoty świętych)
    - narodziny biografii świeckiej
  - biogram/ nota biograficzna – zwięzły życiorys w encyklopedii, słowniku lub leksykonie zawierający podstawowe informacje o życiu i dokonaniach danej osoby.
  - autobiografia – utwór, w którym autor opisuje swoje życie, niekiedy fabularyzowany, uzupełniony prezentacją uogólnionych obserwacji dotyczących świata i osobistych zapamiętań. Autobiografia może się koncentrować na wydarzeniach świata zewnętrznego lub na życiu wewnętrznym autora.

---

5. Wspólna dyskusja na temat niedawno wydanych biografii i autobiografii znanych ludzi: Wisławy Szymborskiej (*Pamiętkowe rupiecie* Joanny Szczęsnej i Anny Bikont), Jarosława Iwaszkiewicza (*Pra. O rodzinie Iwaszkiewiczów* Ludwika Włoddek), Władysława Broniewskiego (*Broniewski. Miłość, wódka, polityka* Mariusza Urbanka), Eugeniusza Bodo (*Eugeniusz Bodo. Już taki jestem zimny drań* Ryszarda Wolańskiego), Antoniego Słonimskiego (*Słonimski. Heretyk na ambonie* Joanny Kuciel-Frydryszak), Marka Niedźwieckiego (*Nie wierzę w życie pozaradiowe*) i Danuty Wałęsowej (*Marzenia i tajemnice*).

---

6. Przywołanie zjawiska biografii znanych bohaterów literackich, np. panny Marple (*Panna Jane Marple – życie i czasy. Biografia według Agathy Christie* Anne Hart), Herkulesa Poirota (*Herkules Poirot – życie i czasy. Biografia według Agathy Christie* Anne Hart) czy Sherlocka Holmesa (*Sherlock Holmes. Biografia nieautoryzowana* Nicka Rennisona).

BIBLIOGRAFIA

- Grażyna Stachówna, *Władcy wyobraźni. Sławni bohaterowie filmowi*, Kraków 2006.
- Jacek Szczerba, *12 sposobów oglądania gwiazd*, „Gazeta Wyborcza” z dnia 15. 01. 2008.
- Kamil. M. Śmiałkowski, *Bond. Leksykon*, Warszawa 2009.

Powieści Iana Fleminga o Jamesie Bondzie:

- *Casino Royale*, tł. R. Śmietana, Kraków 2006.
- *Człowiek ze złotym pistoletem*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Diamenty są wieczne*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Doktor No*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Goldfinger*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Moonraker*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Operacja Piorun*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Pozdrowienia z Rosji*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Szpieg, który mnie kochał*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *W tajnej służbie Jej Królewskiej Mości*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Żyje się tylko dwa razy*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Żyj i pozwól umrzeć*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.

Zbiory opowiadań:

- *Ośmiorniczka*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.
- *Tylko dla twoich oczu*, tł. R. Stiller, Warszawa 2008.

Powieści i opowiadania Arthura Conan Doyle’a o Sherlocku Holmesie:

- *Dolina trwogi*, tł. B. Falk, Warszawa 2010.
- *Księga wszystkich dokonań Sherlocka Holmesa*, tł. A. Krochmal, Warszawa 2011.
- *Pies Baskerville’ów*, tł. K. Surówka, Kraków 2003.
- *Powrót Sherlocka Holmesa*, tł. E. Łozińska-Małkiewicz, Toruń 2012.
- *Pożegnalny ukłon*, tł. E. Łozińska-Małkiewicz, Toruń 2011.
- *Przygody Sherlocka Holmesa*, tł. J. Pałys i K. Surówka, Kraków 2004.
- *Studium w szkarłacie*, tł. E. Łozińska-Małkiewicz, Toruń 2012.
- *Wspomnienia Sherlocka Holmesa*, tł. E. Łozińska-Małkiewicz, Toruń 2010.
- *Znak czterech*, tł. A. Krochmal i R. Kędziński, Warszawa 2009.

---

koncepcja i pomysł serii: Agata Szczotka-Sarna

nadzór merytoryczny: Aleksandra Świerk

współpraca redakcyjna: Katarzyna Wajda

projekt i skład: Vivid Studio

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.